

Helligåndens overbevisning

Jesu afskedstale i Johannesevangeliet 13-16, sluttende med hans ypperstepræstelige bøn i kap. 17, er formentlig det dybeste og mest udtømmelige i Det nye Testamente. Der er ikke eet vers, man kan læse hurtigt; man må sidde stille i bøn om, at Guds Ånd vil åbne for det guddommelige indhold; men selv når det sker, bliver den fornemmelse dog altid tilbage, at der er uendeligt meget, som man ikke har forstået. En af alle tiders største forkyndere vovede aldrig at prædike over den ypperstepræstelige bøn; den var ham for hellig.

Det er med en tilsvarende fornemmelse, jeg vover at sige lidt om Herrens ord om *Talsmanden* i kap. 16,8-11: »Og når han kommer, skal han overbevise verden om synd og om retfærdighed og om dom; om synd: at de ikke tror på mig; om retfærdighed: at jeg går til Faderen, og I ser mig ikke længere; om dom: at denne verdens fyrste er dømt«.

Overbevise

Helligånden overbeviser på en helt anden måde end loven og samvittigheden. Disse to kan overbevise om synd (i hvert fald til en vis grad), men dermed holder overbevisningen også op, og derfor fører denne overbevisning til fordømmelse. Helligånden overbeviser aldrig om synd alene, men også om retfærdighed og dom. Derfor er hans overbevisning ikke fordømmende, men forløsende.

Det er vigtigt at huske dette; der går mange omkring, også i menighederne, fordømte og forpinte, og det bliver øjensynlig ikke anderledes med dem. De er ikke blevet overbeviste af Helligånden, men af loven; det er deres ulykke. Hvis de var blevet overbeviste af Talsmanden, der altid herliggør Herren, når han overbeviser, da var de ikke blot blevet overbeviste om synd (og det endda i en dybere grad end ved lovens overbevisning), men også om retfærdighed og dom og var dermed blevet fuldstændigt frie.

Det er det første, vi vil bede om nåde til at fatte: Helligåndens overbevisning omfatter altid tre begreber: synd og retfærdighed og dom og er derfor befriende og forløsende i modsætning til lovens og samvittighedens overbevisning. Det vil vi nu nærmere betragte.

Om synd

Når vi tænker på, hvad synd er, da forestiller vi os næsten instinktivt, at det er noget forkert, vi har gjort – vi har løjet, stjålet, o.s.v. Med denne opfattelse af synd følger umærkeligt den overbevisning, at når blot vi hører op med at gøre det for-

kerte (og det beder vi naturligvis om nåde til), da er vi færdige med synd, thi alt det øvrige i vort liv, altså alt det, vi ikke har gjort forkert, det er ikke synd! Ak, den overbevisning er meget udbredt – ja, mon ikke den er fremherskende i menighederne? – men det er ikke en overbevisning, Helligånden har virket. Det er en udpræget menneskelig opfattelse, som ingen behøver Helligåndens hjælp for at få, thi den er vi født med. Man kan sige, at det er en ganske almindelig moralsk opfattelse af, hvad synd er, og hvad synd ikke er.

Når Helligånden overbeviser, da er det ganske anderledes radikalt, thi han går til ondets rod. Synd er langt mere end vore synder – synd er en indstilling til Herren – når denne indstilling er gal, da er jeg en synder, behersket af synden i den grad, at ikke blot mine overtrædelser er syndige, men hele mit liv er det; jeg er kort sagt en synder, et dårligt træ, der bærer dårlig frugt. Det er, hvad Herren mener, når han siger, at Helligånden overbeviser om synd: at de ikke tror på mig.

Hvordan overbeviser Talsmanden herom? Hvis du går ud i København og fortæller mennesker, at de er syndere, fordi de ikke tror på Herren Jesus, vil du blive skuffet over, så lidt du udretter, og så få – om nogen – der lader sig overbevise. Men hvis du derimod *herliggør Herren*, da bliver mennesker overbevist om deres synd. Det er netop ved at herliggøre Herren, Helligånden overbeviser mennesker om deres synd: at de ikke tror på ham.

Hvor er Herren allermest herlig, og hvor herliggør Talsmanden ham allerherligst? Det er altid ud til Golgata, Helligånden fører den sjæl, han vil overbevise om synd og retfærdighed og dom. Hvad jeg nu skriver, er lånt af den store svensker *N.P. Wetterlund*, der mere end de fleste, jeg kender, har skuet ind i det dyb af lidelse, Herren gik igennem, da han blev ophøjet på sit kors:

Kristi kors står i *verdenshistoriens* midtpunkt, thi alt, som skete før Kristus, er sket i retning mod korset, og alt, som er sket og som sker efter ham, viser tilbage til korset.

Korset står i *skabningens* midtpunkt. Hele skabningen ligger på knæ ved korset; hvert suk, hvert angstråb er en bøn imod korset.

Korset står i *helvedes* midtpunkt, thi hele mørkets magt med dets fyrste i spidsen er samlet omkring korset og får der sin dom.

Korset står i midten af selve *sandheden*, thi sandhedens konge troner derpå og bringer alt til at fremtræde, som det virke-

lig er. Her blottes Gud og Himmel, satan og helvede, verden og mennesker, synd og død, skyld og vrede. Alt lægges blot i dets rod, alt stilles her på rette plads.

Korset står således i midtpunktet af alt godt, alt ondt, i midtpunktet af kærligheden og selvisheden.

Nu hænger Kristus på korset, men trækorsset, hvor pinefuldt det end er for den hellige svage, ham for hvem døden var så grænseløs naturstridig, er dog ikke lidelsens kerne. Da han nagledes til trækorsset, klagede han ikke, men der kom en stund, da han fra sit kors opsendte det klagefulde råb: »Min Gud, min Gud, hvorfor har du forladt mig?« Himmelen lukkede sig over ham som en kobberhvelving, og jorden hadede, spottede og ihjelslog ham. Denne Gudsforladthed var hans lidelses urokkelige nødvendighed, thi kun som forladt af Gud kan han iklædes vort syndige selv med alle dets følger – kun således kan han, der ikke kendte til synd, gøres til synd for vor skyld.

Denne bundløse lidelse er for det *første* kløften imellem, hvad han *vidste*, og hvad han *var*. Han vidste, at han var Sønnen, og at han aldrig havde forspildt sin sønneret. Hans »sønne-viden« og hans »sønne-væren« havde altid smeltet til et hele. Men nu her på korset indtræder en forfærdende kløft imellem disse to. Hele hans tilstand er stik imod, hvad han ved sig at være. Han fornemmer, at han er frarøvet hele sin sønneret og det endda i så grufuld et mål, at han ikke kan sige »min Fader«, men kun »min Gud«. Ikke blot behandler mennesker ham som en misdæder, det modsatte af, hvad han er, men til og med Gud skjuler sit ansigt for ham, som om han var den mest syndige og uværdige af alle. Her svider såret imellem Herrens viden og hans væren dybt inde i hans sjæl. I hans viden er lys, liv og Himmel, i hans væren er mørke, død og helvede. I hovedet: den velsignede – i hjertet: den forbandede (Gal. 3,13). Her opkommer der en spænding i midtpunktet af hans ånd. Nu afhænger vor frelse af, om han kan holde fast ved Gud som sin Gud, endskønt Gud ikke synes st ville være hans Gud, og om han kan tro sig igennem alt dette og elske uden nogen følelsesmæssig kærlighed – kort sagt: om han kan holde fast på det, han ved, trods alt det, han lider af unævnelig smerte – altså om han kan forblive hvid og ren midt i Golgatas mørke.

Hans bundløse lidelse er for det *andet* såret, der blev slået i hans sjæl, mellem at *være salig* og at *være hellig*. Guds kærlighed er jo salighed og hellighed, det vil

sige sandt og helt liv. Denne kærlighed ejede Herren altid som et lifligt midtpunkt. I den trak han sig ind, i den havde han sit hjem, sit liv, sin mad, sit alt. Hans himmelske sind, hans følsomme ånd havde også et langt større behov for Guds salighed, end vi jordbundne sjæle kan fatte. Nu var den totale mangel på salighed, som han gennemled på sit kors, for ham som en bundløs afgrund. Han, den skyldfri, berøves hellighedens hellige ret til salighed, og hans hjerte bliver som voks, der smelter i livet på ham (Salme 22,15). Under den fysiske sult i ørkenen havde fristeren søgt at lokke Jesus til at gå uden om den af Gud beskikkede vej og gøre selvskud brug af sin magt, forvandle sten til brød. Her i hjertets skrigende hunger skal han tvinges, pines til at gå uden om den af Gud givne lov og skaffe sig lindring på selvskud vis. Han kunne jo have skaffet sig lindring, om han ville – og ordet »hjælp dig selv« er som en glødende pil i hans hjerte, i hvilken satan lægger hele sin fristende styrke. Nu gælder det at forblive hellig uden salighed – og hans sjæls møje er så gruopvækkende, at han er ved at brydes i stykker. Grænsen er yderst hårfin og ligger i hans ånds midtpunkt – blot den mindste viljesytring om at undslå sig, den mindste gnist af harme eller vrede, blot en anelse »given slip« i ånden eller en begyndende fortvivlelse, og alt havde været tabt. Men han forbliver indenfor hellighedens grænser, medens han lider og lider. Det er at leve uden at føle liv, det er at smage døden og optage dens virkelige væsen og natur i sig, det er at tømme dødens kalk. Det indebærer den højeste smerte og den største fare for et helligt liv, det er den højeste grad af fristelse, et helligt væsen kan udsættes for – og at Herren gik igennem dette uden at falde er og forbliver i tid og evighed forsoningens under – just dette, at Løven sejrede, medens Lammets blev ofret, er den frelserværdighed, der højloves foran tronen igennem alle evigheder (Åbenb. 5).

Gudsforladtheden strækker sine virkninger helt ind i sjælens sanser og kræfter, og derfor strømmer synden med sin opløsende dødsragt ind i hele hans væsen – og i alt dette er Gud borte, han, som ene kunne lette selv det værste – og derfor udsættes Herren nu for al det værste. Alt er ligesom væbnet med en sleben pilespid – alt stikker og sårer.

Det sårer hans øje, så nu ser han ikke Gud, og derfor trænger al selvskudens syndige elendighed, som han ser omkring sig, ind i ham. Han opfatter den i hele dens virkelige udstrækning og dybde som den uhyggelige verdensskabne, og den trænger dybt ind i hans hjerte.

Forladt som han er af Gud, rammes

også hans øre af denne skarpe brød, og derfor hører han ikke noget husvalende ord fra oven, men i hans øre lyder alle disse spottende, rå og hadefulde ord, der tales rundt om ham, og han opfatter deres kerne, deres oprindelse, og de går til hans væsens kerne.

Det er, som om hans *tunge* har mistet netop sin tunge, overgivet, forladt af Gud, den er tør og klæber til gummen (Salme 22,16). Den er som slået med afmagt, og ondskabens magtord, der nu har sin time, fejrer sin triumf. Og han tager ikke til genmæle.

Hans *hånd* har ligesom mistet sin hånd – den svider af sår – forladt af Gud opfatter Herren fuldt ud det, at den hånd, som altid har gjort godt, bliver behandlet, som havde den altid gjort det onde.

Foden er naglet fast til korset, den svider også af sårbranden, og Herren skuer ind i en bundløs afgrund af synd og fornemmer det djævelske hos menneskenes børn, der dømmer ham, som altid havde gået omkring og gjort vel, til ikke at gå på denne jord.

Hans *forstand* martres, forladt som den er af Gud, af al denne uforstand, dette vanvid og galskab. Hans *hukommelse* pines af erindringen om Judas' forræderi, Peters fornægtelse, disciplenes svaghed og troløshed og meget mere. Hans *fornuft* plages af menneskenes, især præsters og ypperstepræsters sataniske hovmod, blindhed og uforstand. Hans *følelse* sønderlides af alle disse giftige indtryk, der er som glødende pile i hans følsomme hjerte. Alt og alle er så enige om at gøre det rigtigt ondt for dette ømme hjerte, medens han med dødblege læber beder for bødlerne, skænker paradiset til røveren og hjem til den fattige moder.

Dette er blot nogle eksempler på syndens indtrængning fra alle kanter i Jesu hjerte. Han erfarede langt mere end dette – mere end nogen dødelig aner, thi vi står i periferien af alt (1. Kor. 13,9-12), han står i centrum af alt. Syndens og dødens kræfter trængte ind i hele hans væsen og søgte at opløse og sønderlide det, og dette i så gruopvækkende en grad, at han følte sig som udgydt vand, følte sit hjerte som smeltet voks, og som var alle hans knogler skilt fra hverandre. Han var *vor synd* (1. Kor. 5,21). Han var *vor forbandelse* (Gal. 3,13). Han var *vor slange, vor straf* (Johs. 3,14). Synd og død var sådan gået ind i ham, at der ikke i hele hans væsen fandtes et punkt så stort som et knapnålshoved, hvor han ikke erfarede alt dette onde. Han var så gennem anfægtet og gennemglødet af det, at han følte sig som et eneste stort stykke synd og død.

Men på den anden side fandtes der heller ikke i hele hans væsen et knap-

penålshovedstort punkt, hvor han ikke stod fuldkommen hvid og ren.

Alt gik ud på at pine ham omkuld, så hans fuldkomne renhed gik tabt under den ubeskrivelige lidelse og de frygtelige fristelser; men da nu synd og død havde udtømt hele det forråd af pine, som kunne lægges på den hellige, uden at han bragtes til fald, så var ondskabens sidste og skarpeste våben knust. Synd og død og dermed skyld og Guds vrede faldt magtesløse til jorden – og han udbrød: »*Det er fuldbragt!*«

Se, når Helligånden således tager et menneske ud til Golgata og der (i dette tilfælde ved hjælp af Wetterlund) herliggør Kristus, da ser mennesket sig selv i Guds lys – et frygteligt syn! – da afsløres ikke blot visse overtrædelser, men det langt frygteligere, at denne Kristus, denne korsfæstede, har han negligeret – hele sit liv har han levet imod denne Herres vilje – hele hans liv er intet andet end et stort og ækelt oprør imod Ham – jo, her bliver man grundigt overbevist om synd: at du ikke tror *på ham!*

Da går mennesket i stykker indvendigt, så kraftig er Helligåndens overbevisning ved korsets fod hos Jesus!

Om retfærdighed

Helligånden overbeviser således langt dybere om synd end loven og samvittigheden; dermed tilintetgør han synderen, men standser ikke herved. Talsmanden overbeviser også om retfærdighed!

Enhver, der er blevet overbevist om synd, har et skrigende behov for retfærdighed, thi det er det eneste, der kan oprejse ham. Men samtidig synes retfærdigheden at ligge langt udenfor hans rækkevidde – hvad kan han gøre for at oprette, hvad han har forbrudt? Kan han købe sin sjæl fri af dens skyld? Hvad med alle de spildte år? Hvad med alle de ord, han aldrig skulle have udtalt? Og hvad med al hans vantro? Hvad med alt det, han i årenes løb har åbnet sit sind for, og som har sat dybe spor i hans karakter? Hvorledes skal han sone alt det, han har påført andre mennesker, mange af dem er nu borte? Hans liv er gennemtrængt af selvskud, selvoptagethed og sårbarhed, hvorledes kan alt dette slettes ud, og han stå retfærdig, ikke blot iblandt mennesker, men overfor Gud i dommen?

Der findes intet smuthul, hvori han kan gemme sig for Gud, og der gives intet jor-disk argument, der kan bringe samvittigheden til ro. Men ude ved Golgata fortsætter Talsmanden sin vidunderlige overbevisende gerning og viser den betyngede synder, der står med bøjet hoved, hvad retfærdighed er: at *Jesus går til Faderen, og ingen ser ham mere.*

Al menneskelig retfærdighed er relativ og består aldrig i dommen; men her er den absolutte retfærdighed, der har bestået enhver prøve og er godkendt som fuldkommen af Gud. Jesus er gået til Faderen og er blevet modtaget af Ham.

Hans vej tilbage til Faderen, fra hvem han var udgået, gik over *Getsemane* og *Golgata*; der prøvedes hans retfærdighed til det yderste og bestod prøven; skønt han blev gjort til synd for os, faldt han ikke i nogen synd; derfor kunne døden ikke fastholde ham, skønt han døde; han blev oprejst fra de døde den tredje dag, og dermed er det godtgjort, at Faderen i eet og alt kendes ved hans retfærdighed og har ophøjet ham til at være både Frelser og Herre. Nu er han ved Faderens højre hånd, og hans navn er *HERREN vor retfærdighed* (Jer. 23,6).

Var han ikke gået sejrrig til Faderen gennem *Getsemane* og *Golgata*, fandtes der ingen retfærdighed, der kunne bestå i dommen, og vi var forblevet redningsløse i vor synd. Men nu er Kristus opstanden fra de døde for vor retfærdiggørelses skyld. Enhver, som Helligånden har overbevist herom, har fundet den fuldkomne retfærdighed, ikke i sig selv, heller ikke i sine gerninger eller sin anger og bod, men i Kristus ved Faderens højre hånd. Han har fundet den urokkelige retfærdighed, den retfærdighed, der har overvundet enhver tænkelig fristelse, den retfærdighed, der aldrig kan nedgøres, den absolutte, fuldkomne og pletfri retfærdighed, der intet har at skjule, men er gennemsigtig ren i sin strålende herlighed.

Han kan imidlertid ikke se den; hvis han havde kunnet se den, havde den ikke været fuldkommen. Den absolutte retfærdighed er så strålende i herlighed og helighed, at intet menneske kan tåle at se den, før mennesket selv er blevet herliggjort. Retfærdigheden er guddommelig, og alt guddommeligt rent og helligt er os i vor nuværende tilstand for overvældende.

Retfærdigheden er ved Faderens højre hånd, så nær Gud, som nogen kan komme, men husk, at så nær kan du ikke komme i din nuværende tilstand uden at gå til grunde. Din retfærdighed er dig alt for hellig, herlig og fuldkommen – og dog er den din ved tro!

Her er balsam for den forpinte samvittighed – her tier loven med alle sine anklager – thi her er den uangribelige retfærdighed, som har båret al din synd, sonet den, betalt din skyld – og se, foran den retfærdighed er alt det, der tynger dig, og som Helligånden har overbevist dig om, borte!

Når Helligånden overbeviser en sjæl herom, er det, som *Luther* rettelig siger, som at komme fra helvede til Himmelen, fra døden til Livet, fra mørket til Lyset.

Om dom

Helligånden begrænser imidlertid ikke sin overbevisning til dette vidunderlige, men har endnu mere at vise; han overbeviser også om dom: at denne verdens fyrste er dømt.

Vi ville vente dom over synderen, men det overbeviser Helligånden ikke om. Det ville ganske vist være logisk efter vor opfattelse af, hvad der bør ske med en, der er blevet overbevist om synd: han må da dømmes; det stemmer efter vor tankegang med al retfærdighed! Men Gud følger i sin frelsergerning – lovet være han i al evighed! – ikke den menneskelige opfattelse af ret og rimelighed; hans retfærdighed er guddommelig; og den tilregner han synderen – hvorledes skulle han så kunne dømme ham? Det har han selv gjort umuligt!

Men der er en anden, der bliver dømt: denne verdens fyrste, satan, den gamle slange, forførereren! Og når Helligånden viser sjælen det, da forsvinder al frygt på een gang. Han, som har holdt mig fast i sit jerngreb, er dømt – han har mistet sin magt – jeg er virkelig fri af hans magt –

hvilken nådefuld og befriende åbenbaring!

Også denne del af Helligåndens åbenbaring meddeles derved, at han herliggør Herren Jesus på hans kors. Der afsløres det, at Kristus er *den stærkere*, der tilintetgør satans magt. Her går der dom over denne verden, og denne verdens fyrste kastes ud. Vel får han lov til at gøre med Herren, hvad han vil, thi det er hans time og mørket har magten, men skønt han gør Herren alt det djævelsk og dæmonisk onde, han i sit had og raseri kan mobilisere, så magter han ikke at gøre Herren ond, thi han forbliver lydige imod Gud helt ind i døden, ja døden på et kors. Alle satans pile falder magtesløse til jorden, intet djævelsk våben duer, den stærke besejres og fratages alle sine våben af den stærkere, han, der i yderste magtesløshed forblev lydige helt ind i Guds-forladthedens mørke og ikke oplod sin mund, men bar det stille, indtil der ikke var mere at læsse på ham, men det var fuldbragt!

Det anklagende skyldbrev, som anklageren ellers så gerne ville vifte os om næsen med, blev udslettet for evigt, og magterne og myndighederne, som vi trælled under, blev afvæbnet, stillet åbenlyst til skue som en flok krigsfanger og derefter førte i Kristi sejrstog som slagte fjender, der må marchere kuede og magtesløse til deres skæbne.

Derfor er vi ikke syndens trælle mere, så sandt syndens ophavsmand er blevet dømt, og vi sat fuldkommen fri af hans magt. Derimod er vi blevet Kristi trælle, købt til at være og forblive i tid og evighed hans ejendom!

Derfor er al frygt borte. Det er Herrens værk, og det er Helligånden, der har overbevist os derom!

Således overbeviser Helligånden om synd og om retfærdighed og dom og binder enhver, der har ladet sig overbevise, fast til Herren, så intet mere kan skille ham fra Guds kærlighed i Kristus Jesus.

Forlad dig ikke på din forstand

Det er Ordsprogenes Bog, der indskræper os dette: »Stol på HERREN af hele dit hjerte, men forlad dig ikke på din forstand« (kap. 3,5). Det er mærkeligt, at vi behøver denne formaning, thi det burde være en selvfølge for enhver, at Herren er bedre at stole på end forstanden!

HERREN

HERREN er hans navn. Det er hurtigt læst, hurtigt udtalt – lad os imidlertid aldrig have så travlt, at det guddommelige intet siger os. Lad os snarere dvæle ved

hans navn HERREN!

HERREN er himmelens og jordens skaber, men der er ingen, der har skabt ham, thi han er uden begyndelse og uden ende, han er den evige. Han bor i et utilgængeligt lys, som ingen kan komme nær; hans hellighed og majestæt er ubeskrivelig.

Profeten *Amos* udtrykker det således: »Se, bjergenes skaber og stormens ophav, han, som kundgør et menneske dets tanker, som frembringer gry af mørke og vander på jordens høje, HERREN, Hærskars

ers Gud er hans navn« (4,13) og videre: »Syvstjernens og Orions skaber, han, der vender mulm til morgen og gør dag til nattemørke, som kalder ad havets vande og gyder dem ud over jorden, HERREN er hans navn« (5,8).

Gå ud en aften og løft dit blik op imod stjernevrmlen og kom i hu, at han har skabt alle disse myriader og kalder dem ved navn; de udgør intet mysterium for ham, lige så lidt som det uendelige rum gør det.

Han kender hver fugl, der flyver under

himmelen, ikke en eneste spurv er glemt hos ham; han kender også markens kryb og havets vrimmel – og *dig* kender han ud og ind; han har tal på dine hovedhår, og dine dages tal har han bestemt, før en eneste af dem kom.

De store riger, supermagterne, er ikke store for ham; profeten Esajas siger: »Se, som dråbe på spand er folkene, at regne som fnug på vægt, som et gran vejer fjerne strande« (40,15); han kan fratage dem deres magt nårsomhelst, thi magten er hans, ikke deres.

HERREN er hans navn, men det er en omskrivning af det uudsigelige navn, som er hans egentlige navn, og som er så helligt, at det ikke kan komme over en dødeligs læber.

Han er den, han er. »Jeg er« er hans navn. Hans inderste væsen er kærlighed. Enhver af os ved, at han elsker os og er for os. Det har han gjort tydeligt, da han gav sin Søn, den elskede, hen i korsets forbrøderdød i vort sted og lagde al vor skyld og vor straf på ham. Heraf forstår vi, at Gud er for os i den grad, at ingen og intet, end ikke vor egen skyld, kan være imod os længer. Derfor er HERREN vor Fader – *min* Fader – *din* Fader – ved vor Herre Jesus Kristus, og i modsætning til alle jordiske fædre er og forbliver han altid hos os, slipper eller forlader os aldrig og har ingen vanskelighed med at gøre, hvad han vil.

Med rette siger salmisten: »De, der kender dit navn, stoler på dig« (Salme 9,11). Jo mere man kender ham, des mere stoler man på ham – og dog behøver vi hele tiden formaningen: »Stol på Herren af hele dit hjerte, men forlad dig ikke på din forstand!«

Når forstanden ikke slår til

Det er på en måde nemmest at stole på Ham, når man er ude i en vanskelighed eller krise, som forstanden ikke kan klare. Da tvinges man næsten til at stole på Herren. I hvert fald tvinges man til at søge ham og klynge sig til ham; det er ganske vist ikke det samme som at stole på ham, men det er ofte det første skridt til at lære ham så intimt at kende, at man begynder at stole på ham.

Herren førte gang på gang sine disciple ud i situationer, hvor deres forstand ikke slog til. Ude på søen var de ved at gå under, men så viste han dem, hvad han formåede, og hvem han var. De havde kun fem brød og to fisk til 5000 mand, men atter viste han dem, hvad han formåede. Således opøvede han dem i at forstå, hvem han var, og lidt efter lidt lærte de ham så godt at kende, at de stoled på ham.

Når man har oplevet Herrens hjælp i nød, da giver det sjælen en stille overbe-

visning om, at ham kan man altid stole på. Det er, hvad salmisten giver udtryk for: »De stoler på dig, de, som kender dit navn, thi *du svigted ej dem, der søgte dig, HERRE*« (Salme 9,11).

Når forstanden strækker til

Men når vi ikke er i nød, hvad da? Stoler vi da også på Herren, eller forlader vi os da på vor forstand?

Ordsprogene fortsætter med at sige: »Hav ham i tanke på alle dine veje« (3,6), altså også på de veje, hvor vi synes, vi udmærket kan klare os.

Da *Abraham* fik besked på at drage ud fra sit land og sit folk, var han ikke i nød. Hans forstand kunne fremføre mange argumenter for, at han naturligvis skulle blive, hvor han var. Hvorfor gå en usikker fremtid i møde? Men *Abraham* forlod sig ikke på sin forstand, men på HERREN, der havde åbenbaret sig for ham som *herlighedens* Herre og talt til ham.

Moses var heller ikke i nød, da han voksede op som *Faraos* datters søn i al *Ægyptens* rigdom og pragt. Alligevel holdt han det for større rigdom at dele Kristi skændsel – det kunne hans forstand ikke argumentere for, men vel fremføre tusinde gode argumenter imod (du kan da udrette meget godt med alle de muligheder, du har som *Faraos* barnebarn!) – men *Moses* forlod sig ikke på sin forstand – han stoled på HERREN – og han var endda ikke i nød!

Det sker ofte, at Herren ved sin Ånd banker på vor hjertedør og begynder at sige noget til os, vi ikke havde regnet med. Vi er ikke i nød, vi har det godt i alle måder – men nu siger Herren noget, der afviger fra vor egen gode menneskelige tankegang – hvad så? Vore tanker går straks i aktion med alle deres fornuftige argumenter – men vort hjerte fornemmer noget andet.

Det kan f. eks. dreje sig om vore penge. Han minder os om at give – vore tanker understreger, at det har vi jo gjort – men vort hjerte fornemmer, at Herren gerne vil, at vi nu handler mere kongeligt – hvad så?

Det gjorde et stort indtryk på mig, da jeg som ung læste om *Hudson Taylor*, at han engang, da han kun ejede 50 shillings, modtog en indre tilskyndelse til at give dem til en bestemt person. Først blev han grebet af frygt – hvad skulle han dog gøre uden sine 50 shillings – men så kom den tanke til ham: »Føler du dig virkelig mere tryk med 50 shillings end med mig, din Herre?« – og han skammede sig over, så lidt han i virkeligheden stoled på Herren. Så gav han de 50 shillings – og blev naturligvis ikke til skamme.

Ikke alene blev han ikke til skamme,

men al frygt forsvandt fra hans hjerte. Når man i praksis stoler på Herren, har frygten ingen muligheder. Frygten kan altid operere, hvor grunden er usikker, og det er den, hvor man ikke stoler på Herren, men har mere tillid til sin egen fornuft. Men »de, der stoler på HERREN, er som *Zions* bjerg, der aldrig i evighed rokkes« (Salme 125,1).

Længere nede i Ordsprogene lyder det: »Ær HERREN med din velstand« (3,9); det første, det drejer sig om for den, der stoler på Herren, er ikke at få sit ønske opfyldt, men at kende Guds vilje og gøre den.

Det holder kristenlivet frisk og fornyet hele tiden.

Den, der stoler på Herren i den ganske almindelige hverdag, hvor der ikke er nød på færde, og alt går sin vante gang, giver sin tillid til Herren udtryk derved, at han søger ham, *dyrker* ham og *lever ham så nær*, så at han ikke, ved at lade forstanden råde, bliver ven med denne verden. Herren har jo sagt, at den, der bevarer sit liv, mister det, og hvad ligger nærmere for hånden i den jævne almindelige hverdag, hvor man ikke støder på særligt uoverkommelige problemer, end just at bevare sit liv? Holder man sig ikke nær til Herren, da vænner man sig mere og mere til en risikofri tilværelse, hvor det eneste naturlige er at tage mere hensyn til sig selv end til alt andet. Man bevarer hele tiden sit liv fri for enhver troens risiko og fare, og forstanden støtter denne indstilling med mange fornuftige argumenter, og da man ikke befinder sig i nød, ser man ingen grund til at søge Herren af *hele sit hjerte*. Så går livet med Gud i stå, uden at man lider syndeligt under det, thi man har det jo godt, og skulle noget gå galt, har man Gud i baghånden. Man forlader sig på sin forstand, stoler ikke på Gud, men er ikke selv klar over det.

Det eneste værn imod denne snigende fare er at søge Gud af hele sit hjerte og ikke sætte sin lid til bankkontoen, sit gode arbejde, sit dejlige familieliv eller noget andet, som forstanden forsvarer med al sin intense argumenterings- og overtalelseskunst.

Specielt til de unge

Jeg har de sidste gange haft noget på hjerte specielt rettet til de unge. Det har jeg også denne gang i forbindelse med dette, at stole på HERREN af hele sit hjerte og ikke forlade sig på sin forstand.

Før I endnu er låst fast i en bestemt livsform, øv jer da i at søge Herren af hele jeres hjerte og spørge efter ham på alle jeres veje. Det vigtigste i livet er ikke at få sine ønsker opfyldt, men at lære Gud virkeligt at kende og gøre hans vilje. Spørg

derfor Gud, hvad han vil med f.eks. jeres løn. Gå ikke ud fra som en selvfølge, at nu skal I have video, motorcykel og pladespiller – men lyt til hans stille, sagte røst, thi han vil jer altid det allerbedste. Hvis han tilhviser jer at sætte jeres eget ønske til side for hans gode og fuldkomne vilje, stol da på ham, og I skal aldrig blive til skamme!

Så lærer I fra jeres ungdom at stole på Herren i praksis, hvilket er det samme som at leve midt i hans fylde af retfærdighed, fred og glæde i Helligånden.

Det bedste er, som jeg skrev sidste gang, at begynde hver dag med ham i stil-

hed ved hans ord og med bøn om at kende hans vilje. Da sker det, at Gud ved sin ånd tilhviser jer at gøre noget (eller undlade noget), som I ikke ellers havde tænkt på. I skal ikke forivre jer og handle overilet under en eller anden mærkværdig tilskyndelse, så der er ligesom elektricitet i luften med spændinger og udladninger – nej, tal ud med Herren, vær stille i jeres indre, og handl så når I er klare over, at det er Gud, der har sagt det til jer. Han skænker sit fortrolige samfund til enhver, der frygter ham og stoler på ham.

Jo mere I lærer ham at kende, des mere undrer I jer over, at I kunne være

imod at gøre hans vilje. I bliver fyldt af taknemmelighed og glæde og ønsker kun at tjene ham dag for dag.

At stole på ham i praksis og altså handle på hans ord er ikke nogen fortjenstfuld indstilling, der forpligter Gud til at belønne os til gengæld. Det er derimod en forret og en glæde så befriende, at ordet *evangelium*, glædeligt budskab, virker passer i denne sammenhæng.

Da oplever I, at Herren *jævner jeres stier* (Ordspr. 3,5) og lader jeres gerning lykkes. Da er det ikke ord alene, at Herren er på jeres side og kæmper for jer, men virkelighed.